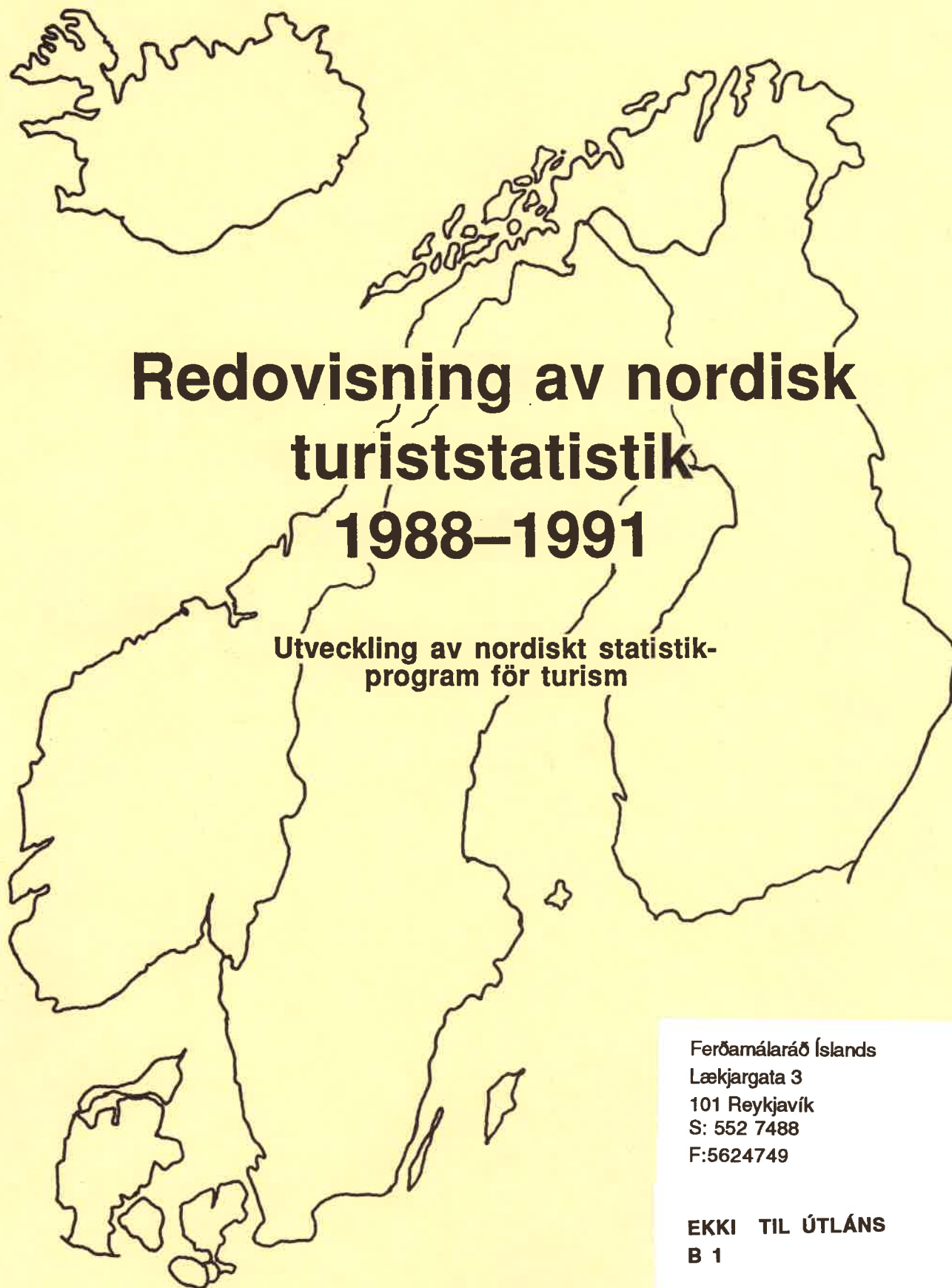

Nordiska Ministerrådets
projekt nr: 64.01.04

Redovisning av nordisk turiststatistik 1988–1991

Utveckling av nordiskt statistik-
program för turism

Ferðamálaráð Íslands
Lækjargata 3
101 Reykjavík
S: 552 7488
F:5624749

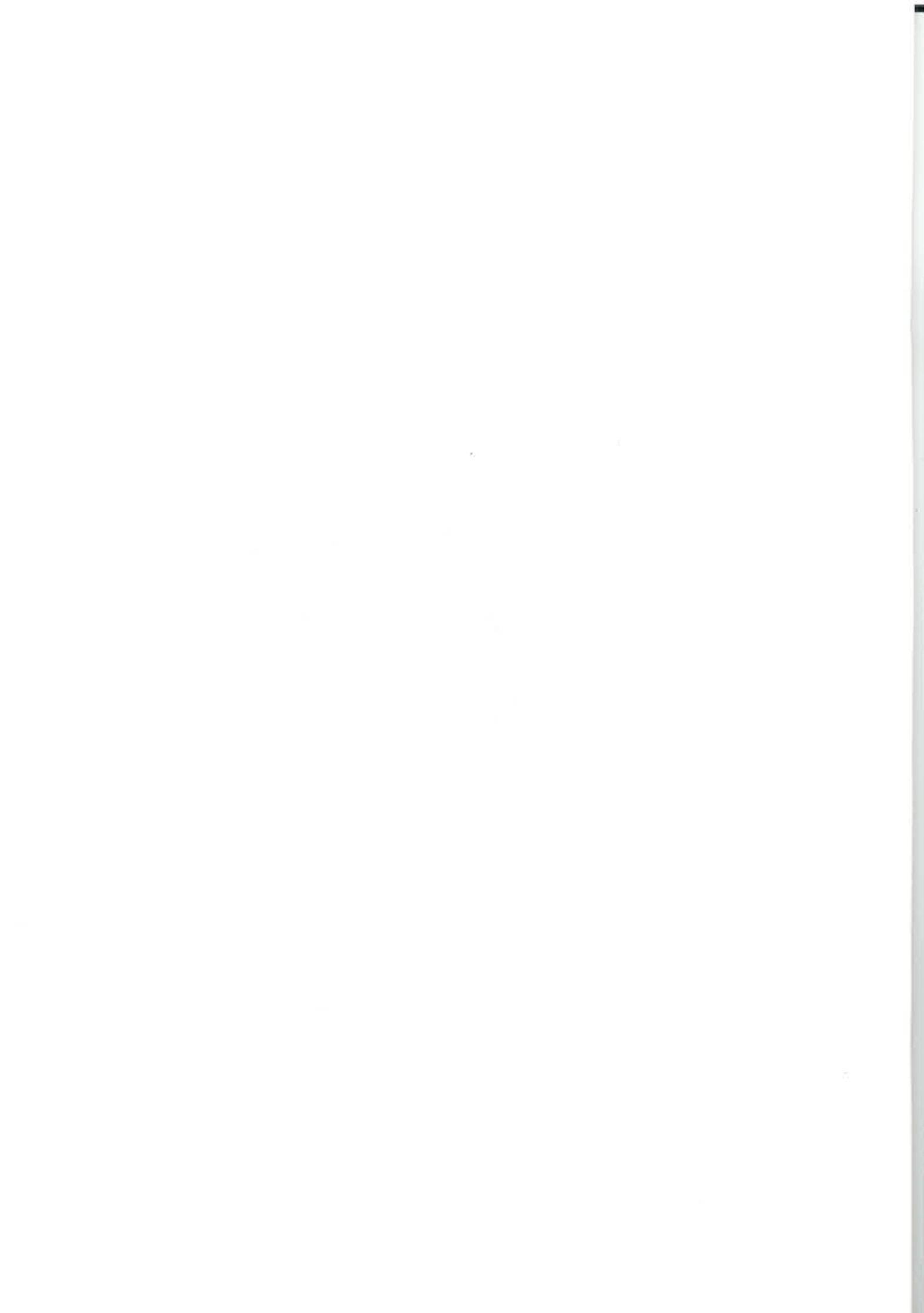
EKKI TIL ÚTLÁNS
B 1

SCB

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Innehåll

Förord		3
Inledning		4
Turismen i Norden – en översikt		5
Turiståret 1991		10
Sammanfattningar från de nordiska turistorganisationerna		
Definitioner och kommentarer		14
Tabeller		
Tabell 1	Disponibel kapacitet och kapacitetsutnyttjande för hotell och liknande anläggningar. 1988–1991	20
Tabell 2	Antal gästnätter fördelade på gästernas hemland samt förändringstal jämfört med föregående år. Hotell 1988–1991	21
Tabell 3	Antal gästnätter fördelade på gästernas hemland samt förändringstal jämfört med föregående år. Campingplatser 1988–1991	24
Tabell 4.1	Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung. Hotell och liknande anläggningar 1988–1991	27
Tabell 4.2	Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung. Storleksgrupperat efter antal bäddar. Hotell och liknande anläggningar 1991	28
Tabell 5	Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung. Vandrarhem 1988–1991	29
Tabell 6	Antal utresande passagerare med charterflyg från de nordiska länderna 1988–1991	30
Tabell 7.1	Resevalutaintäkter och -utgifter. Nationella myntenheter 1988–1991	31
Tabell 7.2	Resevalutaintäkter och -utgifter. Miljoner dollar 1988–1991	32
Tabell 8 a	Bruttoproduktion i turistnäringar. Finland 1990	33
Tabell 8 b	Bruttoproduktion i turistnäringar. Island 1986	34
Tabell 8 c	Bruttoproduktion i turistnäringar. Norge 1989	35
Tabell 8 d	Bruttoproduktion i turistnäringar. Sverige 1990	36
Tabell 9 a	Förädlingsvärde i turistnäringar. Norge 1989	37
Tabell 9 b	Förädlingsvärde i turistnäringar. Sverige 1990	38
Tabell 10 a	Sysselsättning i turistnäringar. Norge 1989	39
Tabell 10 b	Sysselsättning i turistnäringar. Sverige 1990	40
Tabell 11	Turistutgifter. Norge 1989	41

FÖRORD

Denna årsrapport, den tredje i ordningen, är ett resultat av ett samnordiskt projektarbete med syfte att utveckla en gemensam redovisning/publicering av nordisk turiststatistik.

Projektet, som är en del av en större satsning för att utveckla nordisk turiststatistik, har finansierats av Nordiska Ministerrådet. Projektets målsättning har varit att öka tillgängligheten, jämförbarheten och informationsvärdet i den nordiska turiststatistiken. Projektarbetet har successivt redovisats i olika rapporter:

Delrapport 1: Kartläggning av turist- och resestatistik i Sverige, Norge, Danmark och Finland.

Delrapport 2: Turismens ekonomiska betydelse mätt i nationalräkenskapstermer.

Delrapport 3: Mål och medel för nordisk turiststatistik. En diskussionspromemoria.

Delrapport 4: Förslag till redovisning av nordisk turiststatistik.

Delrapport 5: Sektorräkenskaper för turism.

Delrapport 6: Turistutgifter i de nordiska länderna. En genomgång av möjliga mätmetoder.

Delrapport 7: Turismens sysselsättningseffekter – en metodstudie.

Provrapport: Redovisning av nordisk turiststatistik 1986–1989.

Årsrapport: Redovisning av nordisk turiststatistik 1987–1990.

Statistiska Centralbyrån i september 1992

Åke W Nordin
Statistikchef

Göran Grabö
Projektansvarig

Inledning

Syftet med årsrapporten är att den skall ge en samlad bild av nordisk turiststatistik där den, så långt det är möjligt, är jämförbar.

Rapporten innehåller uppgifter från de nordiska länderna Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Uppgifterna kommer huvudsakligen från de olika ländernas inkvarteringsstatistik, producerad av respektive lands centralbyrå. Även andra källor förekommer, t.ex. riksbanker och branschorganisationer.

För att ge en snabb indikation på förändringar av antalet gästnätter på hotell finns, som ett komplement till årsrapporten, månadsuppgifter från samtliga nordiska länder inlagda i den svenska tidsseriedatabasen, TSDB. Avsikten är att den presentationsformen förutom snabbhet skall ge användarna möjlighet att själva bestämma kombinationen av uppgifter. De som inte har tillgång till databasen kan beställa tabeller från centralbyråerna.

De ekonomiska uppgifter som redovisas i tabellerna 8–11 innehåller ett stort mått av osäkerhet eftersom beräkningarna av turistandelar till stor del bygger på subjektiva skattningar. Vi har trots detta valt att publicera uppgifterna, då de metoder och principer som tillämpats för beräkningarna är desamma som är under utveckling av OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development, där de nordiska länderna är medlemmar. Metoden kommer att fortsätta att utvecklas och uppgifternas tillförlitlighet kommer att förbättras successivt.

Kommande årsrapporter

Sammanställning och publicering av rapporten genomförs av Statistiska Centralbyrån i Sverige. När rapporten funnit sin form och fungerande rutiner finns för insamling av uppgifterna, kommer ansvaret för produktionen att flyttas över till Nordiskt Statistiskt Sekretariat i Köpenhamn.

Frågor

Har Ni frågor eller synpunkter på denna statistik så vänd Er gärna till oss på centralbyråerna i respektive land.

Göran Grabö, SCB Sverige: +46 19 17 61 57

Tom Granseth, SSB Norge: +47 66 850 00

Heli Jeskanen-Sundström, Statistikcentralen Finland: +358 0 17 341

Erik Grib, Danmarks Statistik: +45 39 17 30 25

Kristinn Karlsson, Hagstofa Island: +354 1 266 99

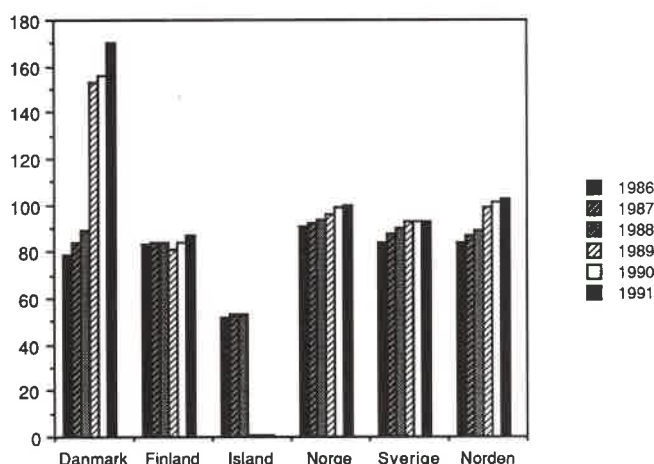
Turismen i Norden – en översikt

Turismens växande betydelse totalt, i bytesbalanssammanhang och regionalpolitiskt har medfört ökade krav på information om turism. Informationen behövs både ur allmänpolitisk synpunkt och för den egentliga turistpolitiken.

Turistströmmarna mellan de nordiska länderna har stor betydelse. Det finns även stora likheter vad gäller turismens utveckling. Målgrupperna sammanfaller också i många fall. Hotellanläggningarnas storlek, mätt i antal bäddar per anläggning, visar små skillnader mellan länderna. För samtliga, utom Island med ca 50 bäddar per anläggning, är genomsnittstorleken omkring 100 bäddar. Anläggningarna har under senare delen av 80-talet och början av 90-talet blivit större (se diagram 1). Observera att Danmark från 1989 endast samlar in uppgifter från anläggningar med minst 40 bäddar vilket medfört att den genomsnittliga storleken, för de redovisade anläggningarna ökat fr.o.m. 1989. Utvecklingen är dock densamma för Danmark som för de övriga länderna, dvs. anläggningarna blir större.

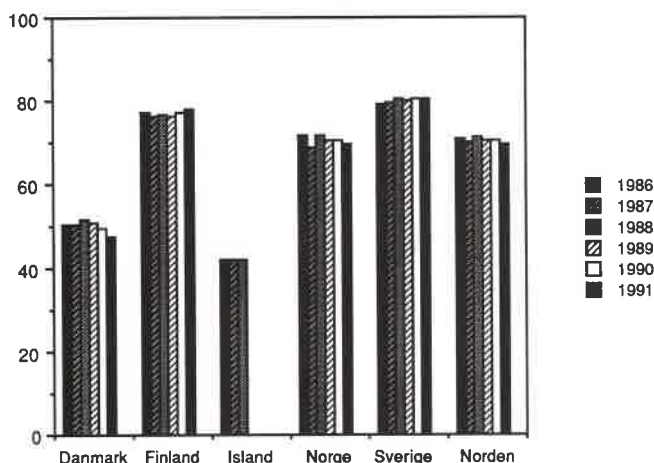
Samtliga nordiska länder har en stabil inhemsk marknad. För Finland, Norge och Sverige är andelen inhemsk gästnätter ca 80 % medan den inhemsk marknaden i Danmark och på Island håller sig omkring 50 %. De senare har således en stor andel utländska gästnätter (se diagram 2). För Norden totalt gäller att 7 av 10 hotellgäster kommer ifrån det egna landet och 1 av 10 kommer från ett annat nordiskt land.

Diagram 1. Genomsnittligt antal bäddar/anläggning för hotell och likn. anl. 1986-1991.

Obs: Danmark redovisar från 1989 endast anl. med minst 40 bäddar. För Island saknas uppgift för 1989-1991.

Diagram 2. Andel inhemsk gästnätter, hotell och liknande anläggningar 1986-1991.

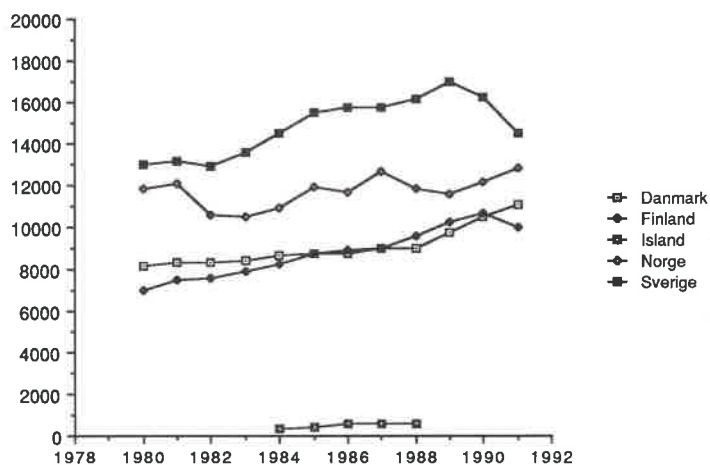

Obs: För Island saknas uppgifter för 1989-1991.

Antalet gästnätter på hotell ökade stadigt under 80-talet i Norden. Inledningen av 1990-talet har inte varit lika lyckosam. Under 1991 minskade antalet gästnätter på hotell för första gången på många år för Norden totalt (se diagram 3).

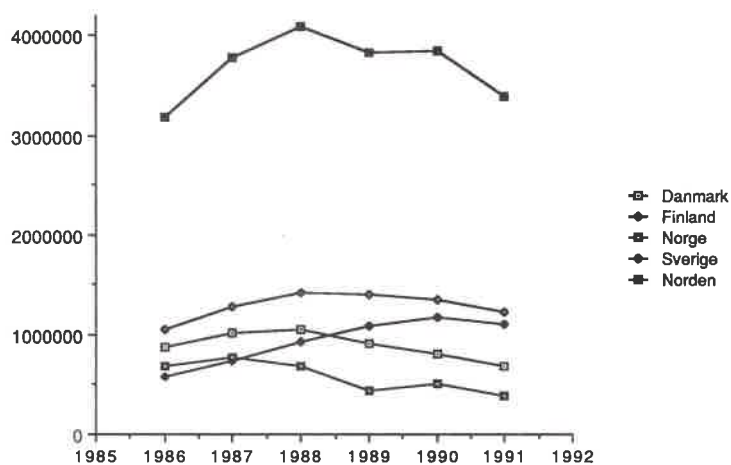
Antalet utresande passagerare med charterflyg från Norden ökade under senare delen av 80-talet för att mellan åren 1989 och 1990 plana ut. År 1991 innebar en nedgång till i det närmaste 1986 års nivå (se diagram 4).

Diagram 3. Antal gästnätter på hotell och liknande anläggningar. 1000-tal.

Obs: För Island saknas uppgift för 1980-1983 och 1989-1991.

Diagram 4. Antal utresande passagerare med charterflyg från de nordiska länderna 1986-1991.

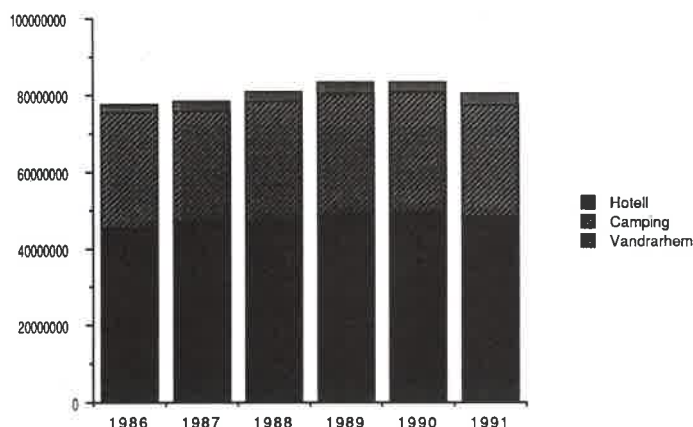
Obs: Uppgifter saknas för Island.

Under 1980-talet kännetecknades utvecklingen av antal gästnätter på hotell, campingplatser och vandrarhem av en kontinuerlig ökning. Denna ökning bromsades under 1990 då läget var i stort sett status quo för att under 1991 för första gången på många år övergå i en minskning. Faktorer som påverkat utvecklingen är till exempel Gulfkrisen i början av 1991, det vill säga under den period som semesterplaner gjordes upp och negativt inverkade på internationellt resande. Dessutom är den allmänna lågkonjunkturen i västvärlden en starkt bidragande orsak.

För Norden som helhet har det under 1991 på hotell, vandrarhem och campingplatser skett en minskning av antalet gästnätter med hela tre miljoner (4 %) jämfört med 1990. Den stora minskningen i Sverige, nästan fyra och en halv miljon övernattningsnätter, samt en tillbakagång i Finland med knappt en miljon uppvägs bara till en del av ökningarna i Danmark med en dryg miljon och Norge med nästan en miljon.

De olika boendeformerna hotell, vandrarhem och camping visar alla en minskning jämfört med föregående år. Campingen står för den största minskningen, 7 % eller 2,5 miljoner övernattningsnätter. För hotellen är minskningen 2 %, vilket motsvarar ungefär en miljon övernattningsnätter. Vandrarhemmen redovisar en minskning på drygt en procent eller 38 000 övernattningsnätter.

Diagram 5. Antal gästnätter på hotell, campingplatser och vandrarhem, Norden 1986-1991.

I Norden har turistströmmarna mellan länderna stor betydelse, då var tionde hotellgäst är från ett annat nordiskt land. Tyskland är den dominerande utomnordiska marknaden. Under åren 1986-1991 understryks detta av att Tysklands andel av antalet utomnordiska övernattningsnätter ökat från 27 till 35 procent. Den utomeuropeiska marknaden har minskat i omfattning till ungefär en fjärdedel under 1991 från att under 1986 stått för en tredjedel. Den tongivande delen av denna marknad utgörs av USA som under motsvarande period minskat sin andel från 17 till 11 procent av de utomnordiska gästnätterna.

På campingplatserna föreligger det en avsevärd skillnad mellan de nordiska länderna vad gäller andel inhemska gästnätter. Lågst ligger Norge med 57 %, högst Finland med hela 85 %. För Norden totalt gäller att 8 av 10 campinggäster kommer från det egna eller ett annat nordiskt land. Utom-Europa är av förklarliga skäl endast av marginell betydelse, under 1991 ca en halv procent vilket också gällde för 1986. Även när det gäller camping är det Tyskland som är den dominerande utomnordiska marknaden. Av totalt knappt 6 miljoner utomnordiska gästnätter står Tyskland för nästan 4 miljoner eller 67 %, vilket är samma andel som under 1986. Nederländerna är den näst största utomnordiska marknaden med en andel av 17 % år 1991 (18 % 1986).

Diagram 6.

Hotellgästnätter, uppdelat på marknader exklusive Norden. 1986.

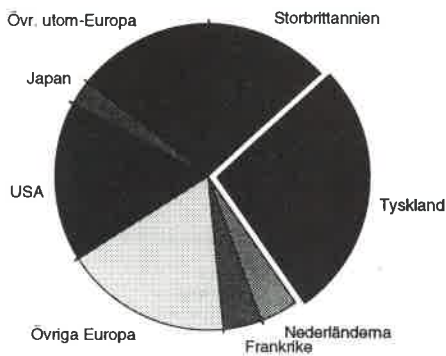
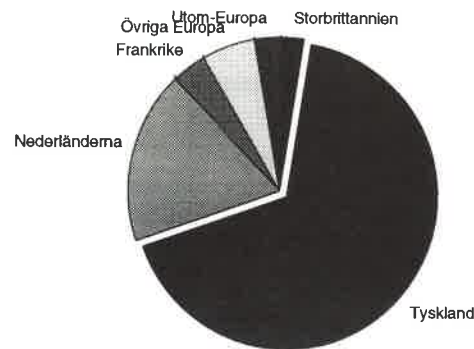
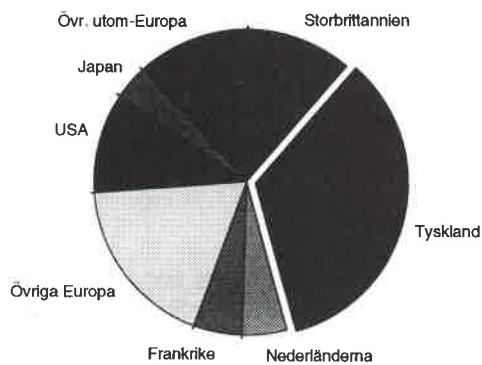

Diagram 7.

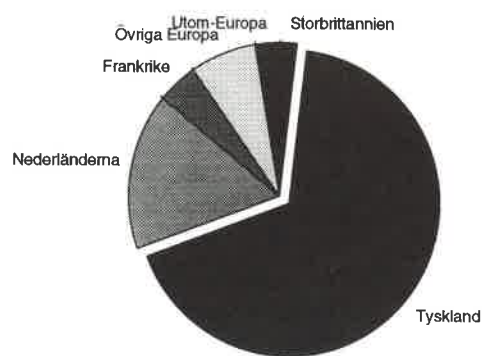
Campinggästnätter, uppdelat på marknader exklusive Norden. 1986.

Hotellgästnätter, uppdelat på marknader exklusive Norden. 1991.

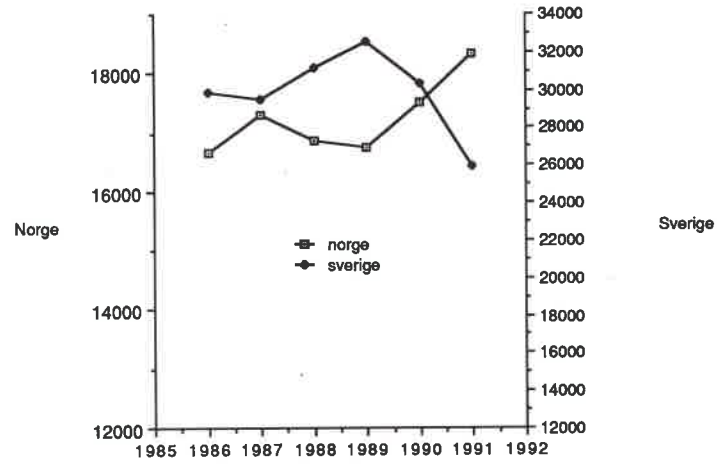

Campinggästnätter, uppdelat på marknader exklusive Norden. 1991.

Att Norden till viss del kan ses som *en* marknad belyses av nedanstående diagram som visar förändringen av antalet gästnätter på hotell i Norge och Sverige under åren 1986–1991. Diagrammet visar en nästan total överensstämmelse mellan förändringarna i respektive land: ökning i det ena motsvaras av minskning i det andra.

Diagram 8. Utveckling av antal gästnätter på hotell, vandrarhem och camping, Norge och Sverige 1986-1991.

Turiståret 1991

Sammanfattningar från de nordiska turistorganisationerna

Danmark

Även år 1991 blev ett mycket bra år för turismen i Danmark. Antalet övernattningar på hotell ökade jämfört med föregående år med 6 procent till 11 088 600. Det är utlandet som står för den största procentuella ökningen (10 %) medan de danska hotellövernattningarna ökade med 1 procent.

De två största marknaderna, Sverige och Tyskland visar en fortsatt god utveckling. De svenska gästnätterna ökade med 18 procent och de tyska med hela 23 procent. Det var dock Nederländerna som stod för den största procentuella ökningen, 38 procent.

Utom-Europa uppvisar en något annorlunda bild. Hotellövernattningarna från dessa marknader minskade med 17 %.

Också campingen uppvisar ett bra resultat vad gäller antalet övernattningar under 1991. Totalt företogs 11 512 000 campingövernattningar och detta är jämfört med 1990 en ökning med 5 %.

Liksom för hotellen gäller att de flesta utländska gästerna kommer från Sverige och Tyskland men för campingen är även Nederländerna en betydande marknad. Dessa tre marknader har alla ökat kraftigt under 1991 jämfört med 1990, Sverige med 26 %, Tyskland med 14 % och Nederländerna med 21 %. Att dessa marknader är dominerande (de inhemska gästnätterna borträknade) framgår av att utav den totala ökningen på 528 600 gästnätter kom 485 200 från dessa länder samtidigt som de står för 87 % av de utländska gästnätter.

För Utom-Europa gäller samma utveckling som för hotellen, det vill säga en minskning av antalet gästnätter. Minskningen blev 10 % 1991 jämfört med 1990.

På vandrarhemmen ökade antalet gästnätter med 6 % till 1 044 668. De inhemska gästnätterna var i stort sett oförändrade medan övriga Norden och Europa utom Norden ökade med 15 % respektive 14 %.

Sammantaget för hotell, camping och vandrarhem under 1991 innebär detta en ökning med 1 166 488 gästnätter eller 5 % jämfört med 1990.

Finland

Turismens utveckling var synnerligen ojämn i Finland under 1991. Kriget i Persiska viken i början av året bromsade upp tillväxten inom resandet internationellt sett. Likaså försämrades siffrorna i synnerhet under årets slut av den inhemska recessionen och av det ansträngda ekonomiska läget i ett flertal industriländer.

Övernattningarna på hotellanläggningar minskade med 6 %. Antalet övernattningar i registrerade hotellanläggningar uppgick till omkring 10 miljoner dygn, en minskning med 680 000 dygn jämfört med år 1990. Antalet övernattningar av inhemska gäster minskade med 5 %. Minskningen var mest påtaglig i södra Finland. Antalet övernattningsdygn av utländska gäster minskade med 11 %.

För de nordiska gästernas del minskade övernattningarna med omkring 2 %. Nedgången gällde norska, danska och isländska gäster, medan den nationsgrupp som var störst av alla utlänningar, svenskarna, ökade med omkring 1 %. En stark ökning av den nordiska turismen noterades i Uleåborgs och i Vasalän.

En kraftig minskning noterade inkvarteringsföretagen för de sovjetiska resenärernas del, minus hela 38 %, och det ledde till att tyskarna på nytt intog platsen som näst största utlänningsgrupp. Den tidigare negativa utvecklingen av de tyska turistresorna i Finland vände till en uppgång: ökningen var 4 %. Turismen från Nordamerika minskade med en fjärdedel och från Japan med 10 %. Minskningen av turisterna från övriga utomeuropeiska länder var 17 %.

De utländska övernattningsarnas utveckling var mycket ojämn i de olika länen. Nedgången var allmän i södra Finland med undantag för Åland, medan tydlig tillväxt kunde noteras i mellersta Finlands, Vasa, Uleåborgs och Lapplands län.

Inkvarteringsföretagens rumskapacitet ökade år 1991 med omkring 3 %, och det ledde i kombination med det minskade antalet övernattningar till en sänkning av den genomsnittliga kapacitetsutnyttjandegraden till 43 % (49 % år 1990).

Vad övernattningarna på campingplatser beträffar var nedgången totalt 6 %. De inhemska gästerna minskade med 5 % och campingturismen från utlandet med 7 %. Dock ökade antalet övernattnande svenskar på campingplatserna med 5 %.

När det gäller resebalansen ökade intäkterna med 8 % och uppgick till 5 041 miljarder mark. Den förut kraftiga ökningen av reseutgifter bromsades upp till 3 % och utgifterna blev 11 089 miljarder mark. Därmed stannade den negativa utvecklingen av underskottet i resebalansen upp.

Norge

Värderat utifrån omsättning, exportvärde och sysselsättning är turismen idag en av landets få tillväxtnäringar inom fastlandsekonomin. Under ett i övrigt vanskligt år präglad av stagnation och tillbakagång i europeiskt och internationellt reseliv har Norge uppnått en tillväxt som är intressant i internationellt perspektiv. Antalet utländska gästnätter på norska hotell ökade således med 11% under 1991. Av de västeuropeiska länderna är det bara Danmark som har en liknande utveckling. Norge har helt klart tagit marknadsandelar. Jämförelsetal med de andra nordiska länderna (för perioden januari-november) visar till exempel att Norges andel av hotellgästnätterna genererade från nordiska marknader på nordiska hotell ökade från 24 % 1990 till 26 % under 1991. Av trafiken in till Norden från västeuropeiska länder ökade Norges andel från 24 % under 1990 till 26 % under 1991. Sverige hade 1990 18 % av denna trafik medan Finlands andel var 16 %. Norges andel av samtliga hotellövernattningar företagna i Norden ökade från 24 % 1990 till 26 % 1991. Finlands andel var här under 1991 20 % och Danmarks andel 25 %. Bara Sverige – med en befolkning som är dubbelt så stor som Norges – ligger med sin andel på 29 % fortfarande högre. Skillnaden är emellertid långt mindre än 1990.

Den viktigaste utländska marknaden på hotellsektorn är Tyskland med ett samlat antal övernattningar under 1991 på 713 000 vilket motsvarar en ökning med 23%. Detta är tveklöst en mycket stor ökning inte minst med tanke på att resultatet är från en så väl etablerad marknad som den tyska.

Danmark och Sverige är också mycket betydande marknader med 702 000 respektive 681 000 gästnätter på hotell. Ökningen från dessa marknader är också mycket stor, 12 % respektive 20 %.

Utvecklingen av trafiken från de sydeuropeiska länderna är mycket intressant. Ökningen under 1991 var för den franska marknaden 22 %, för den spanska 23 % och för den italienska marknaden så stor som 52 %. Antalet italienska hotellövernattningar i Norge var under 1991 högre än antalet från både Finland och Nederländerna och nästan dubbelt så stort som resultaten från den japanska marknaden. De extraordinära talen för den italienska marknaden tyder bl a på att etableringen av NORTRA:s kontor i Milano var ett strategiskt riktigt beslut genomfört vid rätt tidpunkt.

Trafikutvecklingen från de mera avlägsna marknaderna var svag under 1991, med en betydande reduktion från den amerikanska marknaden. Orsaken är Gulf-kriget, som pågick under den tid då semesterplanerna gjordes upp i dessa länder. Under 1992 förväntas dessa marknader komma tillbaka med betydlig tillväxt.

Den totala trafiken på norska hotell från internationella marknader ökade under 1991 med 11 %, nästan dubbelt så mycket som den årliga tillväxt på 6 % som NORTRA har fastlagt som mål för perioden 1990 till 2000. Även utvecklingen av inhemska gästnätter på norska hotell var med en ökning på 5 % mycket tillfredsställande. Det totala antalet gästnätter på norska hotell ökade med 7 %, långt över det europeiska genomsnittet.

Utvecklingen för campingsektorn var ganska olik den som registrerades på hotellen. Totalt ökade den internationella trafiken med 4 % från 2 111 000 under 1990 till 2 189 000 under 1991. Tyskland stärkte under 1991 sin ställning som den viktigaste internationella marknaden med en ökning på 10 %. Tyska övernattnings utgör nu ca 40 % av all internationell trafik på norska campingplatser.

Utvecklingen är också god för kategorin "övriga Europa". Trafiken från denna ospecificerade grupp ökade med 17 000 gästnätter eller 11 %. Något av denna framgång hänförs sig troligtvis till ökad trafik från de tidigare östblocksländerna.

Antalet norska campingövernattnings sjönk med 3 % vilket innebär att det totalt för samtliga marknader inte blev någon ökning av campingövernattningsarna under 1991. Den stora resultatskillnaden för hotell jämfört med camping, med fördel för hotell, är anmärkningsvärd och kan tyda på att campingnäringen måste intensifiera sin marknadssatsning.

Sverige

Turismen i Sverige fick även under 1991 vidkännas en markant nedgång från såväl den inhemska som den utländska marknaden. I samband med den generella skatteomläggning, som genomfördes under åren 1990–1991, infördes ny mervärdesskatt eller höjdes moms nivån på ett antal tjänster som i hög grad berörde turistnäringen. Utöver den höjda momssatsen på hotell- och restaurangtjänster, som trädde i kraft redan 1990, infördes full moms (25 %) år 1991 på inrikes persontransporter inklusive skidliftar samt på uthyrning av stugor och camping.

Den allmänna lågkonjunkturen samt de försämrade konkurrensförutsättningarna för branschen innebar att omsättningen för hotell- och restaurangbranschen minskade med 13 % i volym år 1991. Sammantaget beräknas omsättningen för hela turistnäringen ha minskat med i storleksordningen 20 % (i fast penningvärde) från 1989. Under år 1991 uppgick antalet konkurser i hotell- och restaurangföretag till ca 1000. Inkomsterna i resevalutaposten, dvs. i princip utländska turisternas utlägg i Sverige, minskade med 4 % i löpande priser (12 % i fasta priser) under 1991.

Mätt i antal kommersiella gästnätter blev tillbakagången år 1991 totalt 14 %, vilket motsvarar en nedgång i volym med 4,9 miljoner gästnätter. Hemmamarknaden minskade med 14 % och utlandet med 15 %. Antalet kommersiella gästnätter är därmed tillbaka på ungefär 1983 års nivå. Resandet från samtliga utlandsmarknader minskade. Från Sveriges största utlandsmarknad Norge fortsatte tillbakagången 1991. Under åren 1990–1991 har antalet norska gästnätter halverats. I och med det minskade resandet från Norge har Tyskland intagit positionen som Sveriges största utlandsmarknad, trots att även de tyska gästnätterna minskade under 1991. Nedgången i resandet från USA till Europa innebar för Sveriges del att antalet amerikanska gästnätter minskade med 26 %.

Hotellen redovisade 14 miljoner övernattnings, varav 80 % var svenska och 20 % utländska. År 1991 minskade hotellgästnätterna med totalt 1,7 miljoner eller 11 % jämfört med 1990. Antalet disponibla rum i hela landet ökade med 3 % under 1991, medan

kapacitetsutnyttjandet sjönk med ytterligare 6 procentenheter till i genomsnitt 39 %. I Stockholm sjönk beläggingsgraden på hotellrummen med hela 10 procentenheter från 64 % till 54 %. Storstadsregionen Stockholm registrerade en halv miljon färre hotellgästnätter än under 1990.

Gästnätterna inom boendeformen camping reducerades med 2,6 miljoner eller 20 procent jämfört med 1990. Av totalt 10,4 miljoner campingövernattningsnätter kom 20 % från utlandet. De utländska campinggästnätterna gick tillbaka med närmare en halv miljon jämfört med 1990. Under de två senaste åren har exempelvis den norska campingmarknaden halverats. År 1991 svarade de tyska gästerna med 720 000 övernattningsnätter för den största andelen (35 %) av den utländska campingen i Sverige. Den norska marknaden, som under 1991 minskade med 35 %, är dock fortfarande betydande med en andel på 29 % av de utländska campinggästnätterna.

Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) har fått i uppdrag av regeringen att utreda hur skatteomläggningen påverkat rese- och turistbranschen i Sverige. Utredningen har hittills publicerat två delrapporter, "Skattereformen och turismen". En slutrapport skall avlämnas den 15 mars 1993.

Definitioner och kommentarer

Tabellerna 1 – 5

Allmänt

I begreppet hotell ingår samtliga hotell och liknande anläggningar, dvs. även gästhem, pensionat, kro och dylikt.

Kapacitet definieras som det fysiska antalet rum eller bäddar i absoluta tal. För Danmarks del gäller att man tar in uppgifter per 31/7, men de flesta anläggningarna är öppna året runt. För de andra länderna är måttet ett genomsnitt för en bestämd period.

Kapacitetsutnyttjande (beläggning) beräknas, om inget annat anges, som antalet belagda bäddar respektive rum i genomsnitt under perioden i förhållande till antalet disponibla bäddar eller rum (exklusive extrabäddar och extrarum).

Definitionerna av de olika anläggningstyper som förekommer i tabellerna 1–5 skiljer sig åt mellan länderna. Följande gäller:

Hotell och liknande anläggningar

Danmark har samlat in uppgifter från hotell med 10 eller fler bäddar fram till och med 1989. Från och med 1990 insamlas endast uppgifter från hotell med 40 eller fler bäddar. För jämförbarhetens skull har uppgifterna för år 1989 reviderats så att de har samma grund som 1990 års värden.

I *Finland* omfattas alla anläggningar med näringstillstånd.

På *Island* insamlas uppgifter för samtliga kontinuerligt drivna anläggningar utan några storleksgränser. Någon form av reception är dock ett krav.

Norge samlar från och med 1987 in uppgifter från hotell med 20 bäddar eller fler. Före år 1987 publicerades endast uppgifter från hotell med 50 bäddar eller fler, förutom för sommarmånaderna maj–september som även omfattade storleksklassen hotell med 20 – 49 bäddar. Fram till och med 1987 ingick även asylsökande flyktingar i siffrorna för gästnätter på hotell (uppskattningsvis 400.000 1987 och något färre tidigare år).

För *Sverige* sker uppgiftsinsamling från hotell med minst 9 bäddar eller 5 rum.

Vandrarhem

I *Finland* omfattar statistiken över vandrarhem endast en tredjedel av antalet anläggningar, då resterande saknar näringstillstånd och därigenom hamnar utanför statistiken. Statistiken omfattar dock ca hälften av det totala antalet rum.

På *Island* insamlas uppgifter för samtliga kontinuerligt drivna anläggningar.

För *Norges* del omfattar inte statistiken de obemannade vandrarhemmen. Dessa svarar för ca 30 000 gästnätter.

I *Sverige* ingår de anläggningar som är anslutna till Svenska Turistföreningen (STF).

Campingplatser

Statistiken över campingplatser omfattar för samtliga länder de platser som bedrivs kommersiellt och har någon form av tillstånd: näringstillstånd, tillstånd från kommuner etc. I Danmark tas endast uppgifter från de stora anläggningarna (med minst 75 tomter) in från och med 1990. Värdena för 1988 och 1989 har reviderats så att de är likvärdiga med de som presenteras för 1990 och 1991. För Norge gäller en minimigräns på 8 stugor/rum, dvs. campingplatser som enbart har tomter ingår inte.

Jämförbarheten mellan åren kan vara något osäker på grund av svårigheten att beräkna resultatet till totalnivå med hänsyn tagen till bortfall. För Norges del t.ex. gjordes fram till 1987 ingen uppräknings till totalnivå. Skillnad mellan två år kan därför bero på skillnad i svarsfrekvens. Från och med 1988 görs dock uppräknings av materialet.

Tabellerna 8 – 11

Bakgrund

Efterfrågan på ekonomiska uppgifter om turism, uppgifter om turismens betydelse för bruttonationalprodukten och uppgifter om turismens betydelse för sysselsättningen har under senare år varit stor.

Ett antal utredningar om detta har gjorts i de nordiska länderna. Jämförbarheten mellan dessa undersökningar har varit ringa även vad gäller undersökningar inom samma land. Anledningen till detta är områdets definitions- och mätproblem. Turismen omfattar ett flertal branscher eller näringar men i regel skall bara en del av näringen räknas som turism. Det råder olika uppfattningar om vilka branscher som skall räknas som turistbranscher och hur stor del av dem som skall räknas som turism. Olika utredare eller organisationer använder sig av olika definitioner.

Att mäta turismen från produktionsledet är således svårt. Att mäta turismen från konsumtionsledet, dvs. utifrån turisten själv är speciellt svårt. Turisten har svårt att säga *hur mycket* han/hon har spenderat eller kommer att spendera och det är ännu svårare att få någon information om *på vad* man har spenderat pengar. Möjligheten att göra uppräknings från enskilda turister till en totalnivå är begränsad. De undersökningar som gjorts är oftast regionalt begränsade och även här har olika definitioner tillämpats.

I mitten av 80-talet startade ett projekt inom OECD för att utveckla metoder för att mäta turismens ekonomiska betydelse grundat på uppgifter från nationalräkenskaperna. Ett av syftena med projektet var att utveckla metoder för att få jämförbara uppgifter mellan medlemsländerna. Ett krav är då att samma definitioner tillämpas.

De nordiska länderna har följt OECD-projektet aktivt och bidragit med kommentarer och synpunkter som fört projektet framåt. De uppgifter som presenteras i tabellerna 8, 9 och 10 bygger på samma principer som OECD:s.

Det bör uppmärksammas att de uppgifter som här presenteras skall uppfattas som provberäkningar som successivt förbättras i och med bättre primärmaterial och i och med att OECD nu har presenterat en manual för hur beräkningarna skall genomföras.

De här presenterade tabellerna berör produktion och sysselsättning. Dessutom finns för Norge uppgifter om konsumtionsledet, se tabell 11.

OECD:s antaganden, principer och definitioner

OECD:s ansats är att mäta turismens betydelse för den inhemska ekonomin, dvs. turismens betydelse för landets ekonomi oberoende om påverkan kommer från inhemska eller utländska turister och oberoende av om det är fråga om inhemska företag (=inhemsk produktion).

De branscher eller näringar som ingår är sådana som enbart består av turism, till huvudsaklig del består av turism eller där turistdelen är av speciell ekonomisk betydelse. Dessa kommer att finnas angivna som turistbranscher i ett speciellt appendix till den reviderade International Standard for Industrial Classification, ISIC.

Den definition av turism som OECD tillämpar är densamma som används av World Tourism Organisation, WTO. De kriterier som används för definitionen är besökets längd och anledning till besöket.

En *besökare* är en person som reser från en plats till en annan inom sitt eget land eller till ett annat land för ett besök som varar mindre än 12 månader. Besökare kan delas upp på två kategorier: *turister* och *utflyktsresenärer* (excursionists).

En *turist* är en besökare som stannar 24 timmar eller mer och kan klassificeras under något av följande syften med resan:

- a) Fritid (rekreation, semester, besök hos vänner och släktingar, egen hälsa, studier, religion och sport).
- b) Affärer, uppdrag och möten eller medföljande någon som reser med det syftet.

En *utflyktsresenär* (excursionist) är en besökare som stannar mindre än 24 timmar och vars syfte med resan är fritid. Inom OECD diskuteras om denna definition skall utsträckas till att också omfatta affärs-, uppdrags- och mötesresenärer. I avvaktan på ett ställningstagande från OECD ingår även dessa i definitionen.

Genomförande

Utgångspunkten för skattningarna av den turistberoende produktionen har varit bruttoproduktionen enligt nationalräkenskaperna. Ibland har skattningarna föregåtts av ganska detaljerade beräkningar; ibland har det varit fråga om mycket subjektiva bedömningar. Som exempel på hur beräkningar genomförts redovisas de svenska nedan under rubriken Exempel på beräkningar.

Den turistberoende delen av förädlingsvärdet har getts samma procentsats som den för bruttoproduktionen. Detta medför att osäkerheten ökar något då det är okänt om förbrukningen inom den turistberoende delen har samma proportion som inom branschen totalt. Särskilt markant är detta för transportsektorn.

Även för sysselsättningen har samma procentsats tillämpats för den turistberoende andelen som för den av bruttoproduktionen. Undantag från detta har varit de fall då det funnits ett mer detaljerat underlag för sysselsättningen som har kunnat användas för analys. Detta har t.ex. varit fallet för Sverige vad gäller bransch 92 Kultur och rekreation. Resultatet har blivit att andelen turistberoende sysselsättning är större än andelen turistberoende produktion. Skulle beräkningarna göras utifrån turistkonsumtion, dvs. inkluderande delar av detaljhandeln, skulle sysselsättningstalen bli högre. Dessutom tillkommer sysselsättningsverkningsarna av investeringar i turistbranscher (byggande av hotell, stugor etc).

Exempel på beräkningar

Nedan ges en översikt över antaganden som ligger till grund för skattning av turistandelar i vissa branscher i Sverige. Beräkningarna för Norge har gjorts på i stort sett samma sätt.

Hotell och restaurang

Av produktionen inom hotell och restaurang antas hotellproduktionen vara 34,5 % och restaurangproduktionen 65,5 %. Detta antagande bygger på ett genomsnitt för åren 1985, -86 och -87 för fördelningen mellan hotell och restaurang i momsmaterialet samt på uppgifterna i undersökningen av branschen för redovisningsåret 1986.

Av restaurangomsättningen svarade personalrestauranger i 1986 års enkätundersökning för 12 miljarder kronor eller 12 %. Denna andel antas vara lika för år 1991.

Sedan personalrestaurangerna frånräknats antas turismen svara för 35 % av produktionen. Antagandet bygger på beräkningar som gjorts utifrån inkvarteringsstatistiken. Antal gästnätter på hotell, stugbyar och vandrarhem fördelade på privatuturism och affärsresande samt uppskattningar av antal gästnätter för privatresande hos släkt och vänner, i gästhamnar och i s.k. vild camping har multiplicerats med uppskattat antal restaurangbesök för olika gästkategorier samt uppskattat utlägg enligt konsumentprisindex (KPI). Den omsättning som på så sätt framräknades motsvarade 35 % av total produktion sedan personalrestauranger frånräknats. För att bedöma rimligheten har även uppskattningar gjorts av lunchätande för den förvärvsarbetande befolkningen och utetätande av lokalbefolkningen på kvällar och helger. Utifrån dessa beräkningar och uppskattningar bedöms 35 % vara ett rimligt antagande.

I 1986 års enkätundersökning var fördelningen mellan logi- och restaurangintäkter i hotellföretagen 50/50. Eftersom detta är den enda källan som för närvarande kan åberopas får denna fördelning gälla tills vidare. Av logiintäkterna antas 45 procentenheter tillhöra turistsektorn. Resterande 5 procentenheter antas tillhöra socialtjänsten (flyktingar, tillfällig hjälp till bostadslösa etc) och arbetare som bor på hotell/pensionat och är betalda av "platsen där anläggningen är belägen". De senare kategorierna ingår inte i definitionen av turist. Av restaurangintäkternas 50 procentenheter antas 30 vara turistberoende. Resterande 20 procentenheter har generats av lokalbefolkningen. (Förutom lunchätande förekommer ofta att hotell med restauranger ordnar dans med förtäring där lokalbefolkningen är frekventa gäster.) Med ovanstående resonemang i minnet skulle 75 % av hotellomsättningen kunna tillskrivas turismen.

Rekreation och kultur

Branschen rekreation och kultur är mycket heterogen med avseende på typ av företag och verksamhet. Exempelvis omfattar branschen ett stort antal ideella föreningar. Bakom dessa döljer sig oftast en idrottsförening. Till branschen hör också några till omsättning mycket stora företag t.ex. Sveriges Radio och Television, Lotto, Tips-tjänst samt Trav och Galopp. För redovisningsåret 1987 gjorde SCB en specialundersökning av branschen rekreation och kultur (exkl. ideella föreningar). Resultatet finns redovisat i Rapport från tjänstenäringsprojektet, Delrapport 10. Med den rapporten som underlag har uppskattningar kunnat göras om produktionen inom film, teater, museer, nöjesfält, dans- och andra nöjestillställningar.

Till omsättningen i ovanstående branscher har lagts omsättningen för skidanläggningar som inte omfattades av enkätundersökningen. Den turistberoende produktionen har där- efter uppskattats till 10 %. Vad gäller sysselsättning bedöms dock den turistberoende delen vara 25 %.

Landtransporter – järnväg

Från inhemsk produktion har godstransporter exkluderats. Passagerarintäkterna har där- efter analyserats med hjälp av biljettstatistik från SJ. Med SJ:s statistikunderlag som grund har den turistberoende delen uppskattats till 60 %.

Landtransporter – buss och spårväg

Den turistberoende delen av buss- och spårväg är svår att uppskatta. Inga direkta under- sökningar har genomförts för att belysa detta. Stora företag som SJ har kunnat göra vissa uppskattningar och även branschorganisationer har hjälpt till vid bedömningen. Med ett stort mått av osäkerhet uppskattas den turistberoende delen till 15 %.

Landtransporter – taxi

Inte heller för taxi finns några undersökningar gjorda som kan användas för uppskattning av den turistberoende produktionen. För att förenkla antagandena görs först en uppdelning på privat konsumtion och förbrukning inom näringsliv och offentlig sektor. Av den privata konsumtionen av taxitjänster antas turismen svara för 36 %. Detta är ett antagande "mellan tummen och pekfinger". Av förbrukning inom näringsliv och offentlig sektor svarar offentlig sektor för den största delen med färdtjänst, sjuktransporter och skolskjutsar. Den del som här kan räknas som turistberoende har genererats av affärsresande (borta mer än 24 timmar). Den uppskattas till 2 %. Ovanstående resonemang motsvarar en turistandel på 15 procent.

Bilparkering och -uthyrning

Av intäkter från biluthyrning och bilparkering uppskattas 50 % komma ifrån sådana grupper som naturligt hör hemma under turistdefinitionen.

Sjöfart – utrikes

Från den totala produktionen har frånräknats all godstransport. Passagerarintäkterna har analyserats med avseende på transport- och logiintäkter, restaurang- och varuintäkter samt var biljetterna är köpta. Passagerarintäkter som inte skall var med är sådana som kommer från arbetsresor, t.ex. pendlare över sundet, affärs- och tjänsteresande som varar mindre än 24 timmar, flyktingar, diplomater m.m. Ett grovt antagande är att den resterande delen, dvs. den turistberoende, är 85 %.

Sjöfart – inrikes

Från den totala produktionen frånräknas all godstransport. Passagerarintäkterna har analyserats med avseende på var biljetterna är köpta, samt på transport-, logi-, restaurang- och varuintäkter. Passagerarintäkter som skall utgå är sådana som kommer från arbetsresor samt affärs- och tjänsteresande som varar mindre än 24 timmar. Utifrån den enkla analys som gjorts uppskattas den turistberoende delen till 85 %.

Luftfart – utrikes

Från den totala produktionen frånräknas all godstransport. Passagerarintäkterna har sedan fördelats på privat konsumtion, näringsliv och offentlig sektor samt export. Av den privata konsumtionen uppskattas 99 % vara turistberoende produktion. Om man som privatperson reser utomlands kan man nästan alltid definieras som turist. Undantag kan vara t.ex. flyktingar. Av affärs- och tjänsteresande uppskattas 80 % vara turistberoende. Resterande 20 % är affärs- och tjänsteresande över dagen, dvs. mindre än 24 timmar (t.ex. resande inom Norden). Någon liten andel kan komma från socialtjänsten. Av exporten bedöms också 80 % vara turistberoende. Resterande 20 % är även här affärs- och tjänsteresande mindre än 24 timmar samt flyktingar och diplomater. Sammantaget ger detta 86 % turistberoende produktion.

Luftfart – inrikes

Från den totala produktionen frånräknas all godstransport. Passagerarintäkterna har sedan fördelats på privat konsumtion respektive förbrukning inom offentlig sektor och näringslivet. Av den privata konsumtionen uppskattas 100 % vara turistberoende produktion. Affärs- och tjänsteresande mindre än 24 timmar svarar för en betydande andel av förbrukningen inom offentlig sektor och näringslivet. Den turistberoende produktionen har därför uppskattats till 35 %. Tillsammans blir turistdelen av inhemsk transport 61 %.

Transportförmedling

Till transportförmedling hör delbranscher som spedition, resebyråer/researrangörer och charterresor. Nedbrytning av uppgifterna till dessa delbranscher måste omgärdas med stor osäkerhet. Uppskattning av den turistberoende produktionen blir som följd av detta ännu osäkrare. Turistandelen 50 % av produktionen bör därför uppfattas som ett grovt

antagande. Vad gäller sysselsättningen har beräkningarna lett fram till en turistandel på 29 procent.

Ytterligare kommentarer avseende beräkningarna för Norge

För tabellerna 8–10 är beräkningarna för Norge i stort sett gjorda på samma sätt som för Sverige (se ovan).

I Norge har man dessutom tagit fram en tabell över norska och utländska turisternas konsumtionsutgifter i Norge. Medan tabellerna 8–10 beskriver turismen från produktions- eller utbudssidan, ger tabell 11 därutöver en bild av turismen utifrån turisternas totala inköp av varor och tjänster i ett land. Tabellen omfattar därmed också bidrag från andra näringar än turistnäringarna (bl.a. varuhandel). Under diskussionerna i OECD har det kommit fram att många anser denna tabell vara den viktigaste av OECD-tabellerna. Beräkningarna i tabell 11 är grova. Underlaget är följande:

1. Bidrag till turism från turistnäringarna (jfr tabell 8).
2. En undersökning av förbrukningsutgifter för ett urval av norska och utländska hotellturister genomförd av Transportekonomisk Institut, Norge år 1990. Antalet gästnätter multiplicerat med genomsnittlig utgift per gästnatt för de olika typer av varor och tjänster ger totala förbrukningsutgifter för hotellturister. Beräkningarna har genomförts för tre grupper av hotellturister: utländska turister, norska hushåll och andra norska. Motsvarande beräkningar har gjorts för andra typer av turister (boende i stugor osv.). Både antalet gästnätter och genomsnittsutgifter är här uppskattade.
3. Uppgifter om resevalutaintäkter.

Transportekonomisk Institut har under bearbetning en förbrukningsundersökning som omfattar alla typer av turister. Resultaten från denna undersökning kommer troligtvis att medföra korrigeringar av siffrorna i tabell 11.

Sammanställningen av materialet under punkterna 1–3 ovan leder till en balansering av produktion och förbrukning av turistvaror/-tjänster. Detta har i vissa fall lett till korrigering av de ursprungliga uppskattningarna för de olika näringarna i tabell 8.

Transportekonomisk Institut har också genomfört beräkningar över turismens ekonomiska betydelse. De har dock endast beräknat tabell 8 och har inte i tillräcklig omfattning tagit hänsyn till praxis och erfarenheter som har kommit fram i det nordiska samarbetet och OECD-samarbetet. I tabellerna för Norge är därför inte hänsyn tagen till beräkningarna från Transportekonomisk Institut.

Tabell 1. Disponibel kapacitet och kapacitetsutnyttjande för hotell och liknande anläggningar 1988-1991.
Number of rooms and beds available and rate of occupancy. Hotels 1988-1991.

	-19 bäddar				20-149 bäddar				150- bäddar				Totalt						
	Antal		Kap. utn %		Antal		Kap. utn %		Antal		Kap. utn %		Antal		Kap. utn %				
	Rum	Bäddar	Rum	Bädd	Rum	Bäddar	Rum	Bädd	Rum	Bäddar	Rum	Bäddar	Rum	Bäddar	Rum	Bädd			
Danmark 1)																			
1991	.	.	.	.	372	15.380	29.112	41,0	33,0	173	21.676	63.412	47,0	37,0	545	37.056	92.524	51,0	36,0
1990	.	.	.	.	379	15.512	29.252	39,0	32,0	149	18.948	53.241	48,0	38,0	528	34.460	82.493	52,0	35,0
1989	.	.	.	.	383	15.578	29.568	39,0	31,0	138	17.487	50.101	49,0	38,0	521	33.065	79.669	52,0	34,0
1988	206	1.628	2.905	25,0	615	19.195	36.003	42,0	32,0	124	15.675	45.065	53,0	33,0	945	36.498	83.973	46,0	32,0
Finland																			
1991	199	1.275	2.487	26,8	612	16.295	35.801	36,7	27,9	177	23.422	47.265	48,2	36,9	988	40.992	85.553	43,1	32,6
1990	209	1.357	2.586	30,2	566	15.926	33.432	41,4	31,1	162	21.741	43.105	55,3	41,5	938	39.024	79.123	49,0	36,4
1989	205	1.336	2.543	32,3	540	15.345	31.910	44,7	33,7	140	19.042	37.520	60,5	45,9	885	35.723	71.973	52,9	39,6
1988	170	1.111	2.115	30,7	472	13.876	28.350	44,6	35,7	125	17.310	33.777	60,6	47,3	768	32.297	64.243	52,8	41,4
Island																			
1991	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1990	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1989	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1988	37	272	505	41,8	78	2.276	4.388	43,8	35,2	5	749	1.422	63,3	47,3	120	3.297	6.315	50,3	39,3
Norge																			
1991	.	.	.	.	962	.	64.267	42,0	32,9	206	.	52.659	52,8	39,3	1.168	55.887	116.926	47,2	36,0
1990	.	.	.	.	932	.	62.090	42,0	32,0	203	.	50.570	52,0	39,0	1.135	53.955	112.660	47,0	35,0
1989	.	.	.	.	920	.	60.859	43,0	34,0	181	.	44.427	54,0	40,0	1.101	51.083	105.286	48,0	37,0
1988	.	.	.	.	945	.	61.755	45,2	35,2	182	.	44.168	55,9	41,7	1.127	51.730	105.923	49,9	38,0
Sverige																			
1991	249	1.798	3.105	24,0	1.006	30.666	57.882	33,1	24,4	298	41.888	83.852	44,1	30,0	1.553	74.352	144.839	39,1	27,4
1990	226	1.668	2.868	27,6	995	30.304	57.455	38,0	27,6	284	40.290	79.430	51,6	35,3	1.504	72.262	139.753	45,3	31,8
1989	228	1.708	2.962	27,3	994	30.679	58.332	39,5	28,8	274	39.288	77.034	54,1	37,7	1.496	71.676	138.328	47,2	33,6
1988	242	1.813	3.138	25,5	992	29.352	56.678	38,3	27,9	274	38.643	75.797	52,9	36,8	1.508	69.809	135.613	46,0	32,7

1) Från och med 1989 endast värden för 40-149 bäddar. Antalsuppgifterna gäller per 31/7 resp år (1989-1991) medan kapacitetsutnyttjandet avser helår.

Tabell 2. Antal gästnätter fördelade på gästernas hemland samt förändringstal jämfört med föregående år.
Hotellnätgöningar 1988-1991.
Nights spent by country of the visitors compared to previous year. Hotels 1988-1991.

Hemland	1)		2)		1)		1)			
	Denmark	Förändr %	Finland	Förändr %	Island	Förändr %	Norge	Förändr %	Sverige	Förändr %
	Antal gästnätter		Antal gästnätter		Antal gästnätter		Antal gästnätter		Antal gästnätter	
Denmark										
1991	5.267.800	1,2	65.565	-12,8			701.634	12,5	189.246	-4,6
1990	5.205.200	5,2	75.211	0,3			623.812	-3,8	198.396	-9,0
1989	4.949.800	6,3	75.004	11,3			648.444	0,8	218.040	7,4
1988	4.655.600	2,6	67.408	12,6	34.243	-7,2	643.096	-0,8	202.971	-1,6
Finland										
1991	136.700	6,3	7.798.841	-5,0			118.141	12,2	367.849	-0,1
1990	128.600	8,5	8.208.901	5,3			105.311	6,8	368.287	-7,8
1989	118.500	5,3	7.797.109	5,9			98.583	-4,2	399.549	10,5
1988	112.500	3,7	7.364.486	7,2	11.402	31,4	102.887	-3,5	361.567	-3,7
Island										
1991			5.434	-22,8						
1990			7.036	13,7						
1989			6.187	-8,3						
1988			6.749	14,7	250.019	-3,2				
Norge										
1991	746.800	5,2	91.700	-7,6			8.908.262	5,0	370.781	-20,1
1990	709.800	4,5	99.228	-13,3			8.484.918	3,6	464.315	-21,0
1989	679.300	0,3	112.383	-5,0			8.192.906	-3,6	588.033	-5,6
1988	677.100	-2,2	118.360	-14,2	28.171	-7,8	8.496.911	-2,4	623.166	-13,1
Sverige										
1991	1.746.200	18,2	524.299	1,2			680.972	20,2	11.668.052	-10,5
1990	1.477.500	16,5	518.101	-11,4			566.595	9,2	13.032.961	-4,2
1989	1.268.100	20,4	577.069	5,0			518.707	-10,2	13.607.945	4,8
1988	1.053.500	3,7	549.485	6,7	53.571	11,2	577.695	3,0	12.987.467	3,6
Norden totalt										
1991	7.897.500	5,0	8.485.839	-4,7	10.409.009	5,5	12.595.928		12.595.928	-10,4
1990	7.521.100	7,2	8.908.477	4,0	9.780.636	3,4	14.063.959		14.063.959	-5,1
1989	7.015.700	8,0	8.567.752	5,7	9.458.640	-3,7	9.458.640		14.813.567	4,5
1988	6.498.700	2,3	8.106.488	6,9	377.406	-1,4	9.820.589		14.175.171	2,4

Tabell 2 (forts)

Hemland	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %
Storbritannien										
1991	316.500	-5,1	131.699	-7,3			347.278	1,2	228.135	-15,7
1990	333.500	9,2	142.102	2,6			340.890	1,1	270.767	1,8
1989	305.400	5,3	138.434	7,0			337.364	1,3	265.884	11,1
1988	290.000	-4,7	129.352	13,2	35.479	-5,3	333.142	-7,0	239.379	6,1
Tyskland										
1991	1.587.300	23,2	351.017	3,8			713.212	23,0	450.697	-3,0
1990	1.288.200	20,1	338.261	-0,5			579.869	-0,1	464.483	-9,0
1989	1.072.800	15,5	340.042	10,8			580.599	7,7	510.670	7,3
1988	929.200	-1,5	307.014	15,0	50.038	3,5	539.333	6,0	475.778	12,3
Nederländerna										
1991	156.700	37,7	52.823	-4,2			150.398	19,3	68.784	-11,8
1990	113.800	5,5	55.126	10,3			126.030	6,6	77.938	2,5
1989	107.900	5,7	49.977	11,7			118.262	9,7	76.064	9,8
1988	102.100	1,6	44.728	10,5	5.246	6,9	107.853	-12,0	69.273	-1,1
Frankrike										
1991	85.200	3,2	80.840	-3,4			208.419	22,1	92.503	-5,9
1990	82.500	4,4	83.691	23,6			170.685	21,9	98.268	2,2
1989	79.000	4,2	67.707	7,4			139.979	16,7	96.153	5,8
1988	75.800	-1,2	63.042	8,7	15.842	9,2	119.897	-0,2	90.889	7,9
Övr Europa										
1991	308.200	10,9	308.563	-6,6			398.801	24,5	406.214	-13,7
1990	277.900	5,5	330.458	3,6			320.390	20,9	470.870	6,5
1989	263.500	-23,4	342.492	5,4			265.117	14,6	442.047	20,6
1988	344.000	-3,5	324.832	7,5	39.894	5,1	231.318	-7,9	366.680	-0,2
Europa totalt										
1991	10.351.400	7,6	9.410.781	-4,5			12.227.117	8,0	13.842.261	-10,4
1990	9.617.000	8,7	9.858.115	3,7			11.318.500	3,8	15.446.285	-4,7
1989	8.844.300	7,3	9.506.404	5,9			10.899.961	-2,3	16.204.385	5,1
1988	8.239.800	1,3	8.975.446	7,3	523.905	-0,4	11.152.132	-2,0	15.417.170	2,7

Tabell 2 (forts)

Hemland	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %
USA										
1991	291.400	-27,1	144.098	-27,0			280.250	-23,1	238.495	-27,0
1990	399.500	-3,7	197.318	-0,3			364.544	5,0	326.900	-1,4
1989	414.800	9,7	197.890	-0,7			347.258	-0,2	331.449	1,8
1988	378.200	-14,9	199.356	1,7	50.477	-28,4	348.049	-24,4	325.521	-6,7
Japan										
1991	93.400	-13,5	57.258	-10,1			85.001	0,6	84.110	-10,9
1990	108.000	-8,0	63.669	7,5			84.495	5,5	94.350	15,7
1989	117.400	9,0	59.215	9,3			80.093	20,1	81.581	9,8
1988	107.700	29,9	54.175	8,9			66.715	-11,7	74.298	19,5
Sovjet										
1991			221.849	-37,7						
1990			355.818	15,4						
1989			308.186	44,6						
1988			213.159	-18,4						
Övr utom Europa										
1991	352.400	-8,0	165.725	-18,0			232.667	-8,4	329.346	-8,1
1990	383.000	8,9	202.113	22,8			254.010	-14,5	358.420	0,3
1989	351.600	14,3	164.525	9,1			296.948	3,7	357.429	-1,4
1988	307.700	-13,3	150.856	12,1	18.771	12,6	286.270	-61,9	362.472	-0,3
Utom-Europa totalt										
1991	737.200	-17,2	588.930	-28,1			597.918	-15,0	651.951	-16,4
1990	890.500	0,8	818.918	12,2			703.049	-2,9	779.670	1,2
1989	883.800	11,4	729.816	18,2			724.299	3,3	770.459	1,1
1988	793.600	-10,0	617.546	-3,7	69.248	-20,6	701.034	-45,6	762.291	-1,6
TOTALT										
1991	11.088.600	5,5	9.999.711	-6,3			12.825.035	6,7	14.494.212	-10,7
1990	10.507.500	8,0	10.677.033	4,3			12.021.549	3,4	16.225.955	-4,4
1989	9.728.100	7,7	10.236.220	6,7			11.624.260	-1,9	16.974.844	4,9
1988	9.033.300	0,2	9.592.992	6,5	593.153	-3,2	11.853.166	-6,5	16.179.461	2,5

1) Island ingår i övriga Europa

2) Irland ingår i Storbritannien

Tabell 3. Antal gästnätter fördelade på gästernas hemland samt förändringstal jämfört med föregående år. Campingplatser 1988-1991.
Nights spent by country of the visitors compared to previous year. Camping 1988-1991.

Hemland	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %
Danmark										
1991	7.650.400	0,5	7.396	-28,3			157.166	-7,9	145.466	-22,6
1990	7.610.500	5,3	10.313	4,2			170.709	7,4	187.889	-12,4
1989	7.227.700	0,3	9.902	11,4			158.991	-15,4	214.416	6,5
1988	7.203.200	9,4	8.886	28,3			187.955	45,8	201.306	14,9
Finland										
1991	74.000	-0,8	1.968.340	-4,1			149.791	-10,0	124.043	-0,9
1990	74.600	15,1	2.052.212	-1,2			166.400	4,3	125.145	-16,5
1989	64.800	-8,5	2.076.205	9,5			159.560	1,7	149.877	6,2
1988	70.800	0,4	1.895.602	10,5			156.961	12,2	141.108	-4,3
Island										
1991			357	-2,7						
1990			367	-68,1						
1989			1.149	82,7						
1988			629	-9,8						
Norge										
1991	252.100	1,3	17.316	-10,5			2.880.417	-2,7	601.271	-34,8
1990	248.800	3,8	19.343	-11,1			2.961.084	5,8	922.777	-37,9
1989	239.600	-6,0	21.751	-8,7			2.797.977	1,1	1.486.036	1,1
1988	254.800	1,2	23.812	-19,4			2.767.156	-0,9	1.470.119	-3,1
Sverige										
1991	640.500	26,3	120.076	11,9			354.554	2,5	8.322.348	-20,4
1990	507.000	14,7	107.254	15,1			345.897	9,3	10.449.027	-6,3
1989	442.000	-5,3	93.205	-0,6			316.380	-2,2	11.147.551	1,8
1988	466.500	10,7	93.731	9,2			323.535	21,6	10.955.618	12,5
Norden totalt										
1991	8.617.000	2,1	2.113.455	-3,5			3.541.928	-2,8	9.193.128	-21,3
1990	8.440.900	5,9	2.189.489	-0,6			3.644.090	6,2	11.684.838	-10,1
1989	7.974.100	-0,3	2.202.212	8,9			3.432.908	-0,1	12.997.880	1,8
1988	7.995.300	9,1	2.022.660	10,0			3.435.607	3,3	12.768.151	8,1

Tabell 3 (forts)

Hemland	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %	Antal gästnätter	Förändr %
Storbritannien										
1991	34.300	-17,3	3.643	-21,8			42.898	-12,1	23.298	-27,8
1990	41.500	2,5	4.658	28,3			48.795	12,5	32.280	-10,8
1989	40.500	-10,0	3.631	-23,6			43.360	-18,5	36.176	23,7
1988	45.000	8,7	4.755	7,7			53.215	55,3	29.246	-17,5
Tyskland										
1991	2.256.000	13,8	85.149	-7,0			870.088	9,9	720.023	-5,7
1990	1.983.100	6,9	91.551	4,2			791.671	12,5	763.281	-8,5
1989	1.855.600	2,6	86.953	0,5			703.493	7,0	834.647	14,5
1988	1.809.300	-4,1	86.496	16,4			657.491	49,6	729.109	22,1
Nederländerna										
1991	458.900	20,7	18.978	-13,4			258.873	-1,1	229.708	-17,9
1990	380.100	-5,6	21.920	9,5			261.735	14,6	279.830	-5,5
1989	402.600	2,3	20.013	11,3			228.445	18,3	296.197	21,4
1988	393.500	-7,5	17.976	16,6			193.182	19,4	244.023	-12,1
Frankrike										
1991	51.500	0,6	18.183	-15,6			122.350	1,9	56.581	-15,7
1990	51.200	9,2	21.537	28,1			120.105	13,5	67.100	24,6
1989	46.900	-5,8	16.809	-1,1			105.874	8,8	53.861	14,0
1988	49.800	5,3	17.002	21,2			97.346	36,5	47.248	1,6
Övr Europa										
1991	65.800	19,9	62.614	-5,4			175.149	11,1	107.777	18,6
1990	54.900	30,4	66.186	9,4			157.608	6,8	90.904	-1,6
1989	42.100	-57,6	60.525	28,2			147.534	34,4	92.406	34,3
1988	99.200	-14,6	47.210	25,2			109.754	-1,2	68.817	-2,0
Europa totalt										
1991	11.483.500	4,9	2.302.022	-3,9			5.011.286	-0,3	10.330.515	-20,0
1990	10.951.700	5,7	2.395.341	0,2			5.024.004	7,8	12.918.233	-9,7
1989	10.361.800	-0,3	2.390.143	8,8			4.661.613	2,6	14.311.167	3,1
1988	10.392.100	9,2	2.196.099	10,6			4.545.696	12,2	13.886.594	10,2

Tabell 3 (forts)

Hemland	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %	Antal gäst- nätter	För- ändr %
USA										
1991	6.800	15,3	1.511	-36,7						
1990	5.900	5,4	2.388	10,4						
1989	5.600	-3,5	2.163	20,4						
1988	5.800	-4,9	1.797	4,7						
Japan										
1991			391	-34,7						
1990			599	96,4						
1989			305	54,0						
1988			198	-41,9						
Sovjet										
1991			5.262	30,1						
1990			4.045	42,8						
1989			2.832	207,8						
1988			920	102,2						
Övr utom Europa										
1991	22.100	-15,6	7.575	-33,9			58.393	22,3	58.054	-13,0
1990	26.200	-20,1	11.464	20,9			47.763	6,0	66.714	-27,8
1989	32.800	71,7	9.479	-0,3			45.055	-9,3	92.393	34,3
1988	19.100	-16,6	9.503	27,2			49.683		68.806	-2,0
Utom-Europa totalt										
1991	28.900	-10,0	14.739	-20,3			58.393	22,3	58.054	-13,0
1990	32.100	-16,4	18.496	25,2			47.763	6,0	66.714	-27,8
1989	38.400	54,2	14.779	19,0			45.055	-9,3	92.393	34,3
1988	24.900	-14,1	12.418	24,2			49.683		68.806	-2,0
TOTALT										
1991	11.512.400	4,8	2.316.761	-3,6			5.069.679	0,0	10.388.569	-20,0
1990	10.983.800	5,6	2.413.837	0,4			5.071.767	7,8	12.984.947	-9,9
1989	10.400.200	-0,2	2.404.922	8,9			4.706.668	2,4	14.403.560	3,2
1988	10.417.000	5,5	2.208.517	10,7			4.595.379	10,4	13.955.400	10,1

Tabell 4.1 Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung. HOTELL och liknande anläggningar åren 1988-1991. Number of guestnights distributed by origin of the visitors. Hotels 1988-1991.

	Övernattningar totalt. Guestnights Total	Därav inhemska. Thereof domestic.	Övriga Norden. Other Nordic countries.	Europa utom Norden. Europe excl. Nordic countries	Utom Europa Rest of The world
Danmark					
1991	11.088.600	5.267.800	2.629.700	2.453.900	737.200
1990	10.507.500	5.205.200	2.315.900	2.095.900	890.500
1989	9.728.100	4.949.800	2.065.900	1.828.600	883.800
1988	9.033.300	4.655.600	1.843.100	1.741.100	793.600
Finland					
1991	9.999.711	7.798.841	686.998	924.942	588.930
1990	10.677.033	8.208.901	699.576	949.638	818.918
1989	10.236.220	7.797.109	770.643	938.652	729.816
1988	9.592.992	7.364.486	742.002	868.958	617.546
Island					
1991		250.019	127.387	146.499	69.248
1990					
1989					
1988	593.153				
Norge					
1991	12.825.035	8.908.262	1.500.747	1.818.108	597.918
1990	12.021.549	8.484.918	1.295.718	1.537.864	703.049
1989	11.624.260	8.192.906	1.265.734	1.441.321	724.299
1988	11.853.166	8.496.911	1.323.678	1.331.543	701.034
Sverige					
1991	14.494.212	11.668.052	927.876	1.246.333	651.951
1990	16.225.955	13.032.961	1.030.998	1.382.326	779.670
1989	16.974.844	13.607.945	1.205.622	1.390.622	770.459
1988	16.179.461	12.987.467	1.187.704	1.241.999	762.291
Norden					
1991	48.407.558	33.642.955	5.745.321	6.443.283	2.575.999
1990 1)	49.432.037	34.931.980	5.342.192	5.965.728	3.192.137
1989 1)	48.563.424	34.547.760	5.307.899	5.599.195	3.108.374
1988	47.252.072	33.754.483	5.223.871	5.330.099	2.493.719

1) Exklusive Island

Tabell 4.2 Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung . HOTELL och liknande anläggningar år 1991. Stoleksgrupperat efter antal bäddar. 1) Number of guestnights distributed by origin of the visitors. Hotels 1991. Sizegroups by number of beds.

	Övernattningar totalt. Guestnights Total	Därav inhemska. Thereof domestic.	Övriga Norden. Other Nordic countries.	Europa utom Norden. Europe excl. Nordic countries	Utom- Europa Rest of The world
Danmark totalt	11.088.600	5.267.800	2.629.700	2.453.900	737.200
därav 0- 19 2)					
20-149 2)					
150- 2)					
Finland totalt	9.999.711	7.798.841	686.998	924.942	588.930
därav 0- 19	308.118	265.264	21.995	13.866	6.993
20-149	3.730.324	3.068.627	152.441	287.322	221.934
150-	5.961.269	4.464.950	512.562	623.754	360.003
Island totalt					
därav 0- 19 2)					
20-149 2)					
150- 2)					
Norge totalt	12.825.035	8.908.262	1.500.747	1.818.108	597.918
därav 0- 19 2)					
20-149	6.111.205	4.373.285	703.985	860.699	173.236
150-	6.713.830	4.534.977	796.762	957.409	424.682
Sverige totalt	14.494.212	11.668.052	927.876	1.246.333	651.951
därav 0- 19	208.956	180.789	9.853	11.993	6.321
20-149	5.146.217	4.360.079	250.648	375.320	160.170
150-	9.139.039	7.127.184	667.375	859.020	485.460
Norden totalt	48.407.558	33.642.955	5.745.321	6.443.283	2.575.999

1) Uppgift om övernattnings för hotell med 0-19 bäddar omfattar endast en del av hotellen. Se definitioner i början av rapporten.

2) Uppgift saknas.

Tabell 5. Antal gästnätter fördelade efter gästernas ursprung. VANDRARHEM åren 1988-1991.
Number of guestnights distributed by origin of the visitors. Youth hostels 1988-1991.

	Antal anläggningar Number accommodations	Övernatt- ningar totalt. Guestnights total	Därav inhemska. Thereof domestic.	Övriga Norden. Other Nordic countries.	Europa utom Norden. Europe excl. Nordic countries	Utom- Europa Rest of The world
Danmark						
1991	105	1.044.668	521.874	266.775	214.720	41.299
1990	105	987.880	519.884	231.233	188.016	50.794
1989	105	949.480	500.013	221.468	174.315	53.684
1988	102	882.697	463.291	214.190	160.261	44.955
Finland 1)						
1991	31	119.340	62.057		57.283	
1990	35	151.502	80.296		71.206	
1989	55	182.798	116.991		65.807	
1988	51	169.193	111.667		57.526	
Island						
1991						
1990						
1989						
1988						
Norge						
1991	163	431.346	215.597	66.697	118.627	30.425
1990	159	416.452	207.297	58.890	113.538	36.727
1989	165	424.590	210.192	59.336	112.707	42.355
1988	163	424.455	205.630	70.075	100.675	48.075
Sverige						
1991	173	1.007.727	790.364	56.814	120.070	40.479
1990	171	1.084.896	831.689	67.982	131.079	54.146
1989	171	1.120.899	858.692	76.207	133.975	52.025
1988	171	1.027.796	795.963	74.037	115.093	42.703
Norden 2)						
1991	472	2.603.081	1.589.892		1.013.189	
1990	470	2.640.730	1.637.227		1.003.503	
1989	496	2.677.767	1.685.888		991.879	
1988	487	2.504.141	1.576.551		927.590	

1) I Finland omfattar statistiken bara ca 1/3 av vandrarhemmen då övriga saknar näringsstämning och därför hamnar utanför. Vandrarhem med hotellstandard(öst) ingår i hotell.

2) Exklusive Island

Tabell 6. Antal utresande passagerare med charterflyg från de Nordiska länderna Åren 1988-1991.
Number of charterflight departures from the Nordic countries. 1988-1991.

År	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Totalt 1)
1991	678.693	1.102.937		384.172	1.222.449	3.388.251
1990	811.725	1.168.914		508.196	1.353.319	3.842.154
1989	910.429	1.087.258		444.031	1.397.751	3.839.469
1988	1.057.803	935.418		681.785	1.422.272	4.097.278

Källa: Luftfartsmyndigheter och för Danmarks del Danmarks Statistik.

Kommentar: I dessa siffror förekommer en viss överskattning. Detta beror på att i den mån det förekommer mellanlandningar inom det egna landet räknas dessa dubbelt. Detta kan vara fallet även för Norden totalt. Till exempel lämnar en norrmann Norge för en resa söderut och gör en mellanlandning i Köpenhamn vilket resulterar i att han räknas på nytt. Totalnivåerna kan därför vara något för höga medan utvecklingen sannolikt är rättvisande.

1) Exklusive Island

Tabell 7.1. Resevalutaintäkter och -utgifter.
 Nationella myntenheter. 1988-1991.
 Tourist receipts and expenditures
 in national currencies. 1988-1991.

	År	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Utgifter <i>Expenditures</i>						
	1991	21.600	10.856		21.435	36.990
	1990	22.748	10.530		21.713	36.207
	1989	21.434	8.748		19.698	32.026
	1988	20.782	7.717	8.594	22.442	28.017
Intäkter <i>Receipts</i>						
	1991	22.229	4.845		10.889	16.517
	1990	20.554	4.507		9.662	17.197
	1989	16.898	4.259		9.218	16.394
	1988	16.308	4.120	4.628	9.558	14.137
Utgifter - intäkter <i>Expenditures - receipts</i>						
	1991	-629	6.011		10.546	20.473
	1990	2.194	6.023		12.051	19.010
	1989	4.537	4.489		10.480	15.632
	1988	4.475	3.597	3.966	12.884	13.880

Källor: Riksbanken

Tabell 7.2. Resevalutaintäkter och -utgifter.
 Miljoner dollar. 1988-1991.
 Tourist receipts and expenditures.
 Million dollars. 1988-1991.

År	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige	Norden
Utgifter						
<i>Expenditures</i>						
1991	3.377,0	2.685,0		3.307,9	6.667,9	16.037,8 1)
1990	3.675,8	2.754,7		3.468,5	6.371,7	16.270,7 1)
1989	2.932,0	2.040,1		2.854,8	4.973,0	12.800,6 1)
1988	3.087,3	1.843,3	199,7	3.442,0	4.572,6	13.144,9
Intäkter						
<i>Receipts</i>						
1991	3.475,3	1.198,3		1.680,4	2.997,4	9.351,4 1)
1990	3.321,3	1.179,1		1.543,5	3.026,3	9.070,2 1)
1989	2.311,5	993,2		1.335,9	2.545,7	7.186,3 1)
1988	2.422,6	984,1	107,5	1.466,0	2.346,7	7.327,6
Utgifter - intäkter						
<i>Expenditures - receipts</i>						
1991	-98,3	1.486,7		1.627,5	3.690,5	6.686,4 1)
1990	354,5	1.575,6		1.925,0	3.345,4	7.200,5 1)
1989	620,5	1.046,9		1.518,9	2.427,3	5.614,3 1)
1988	664,8	859,2	92,2	1.976,0	2.225,9	5.818,1

1) Exklusive Island

Källor: OECD-rapport 1988 och riksbank

Tabell 8a. Bruttoproduktion i turistnäringar, Finland 1990. Milj FIM. Löpande priser.
Production within tourism intensive industries, Finland 1990. Milj FIM. Current prices.

Turistnäringar ISIC Bransch	Inhemsk bruttoprodukt Domestic gross production	därav turistberoende produktion thereof tourism attributed production	%	Absoluta tal Absolute figures	
				Internationell passagertransport Internat. passenger transport	Internationell passagertransport Internat. passenger transport
55	Hotell o Restaurang	23.567	(47)	11.612	
552	Restaurang	15.940	25	3.985	
551	Hotell	7.627	100	7.627	
60	Landtransporter				
601	Järnväg	3.932	(15)	(616)	
	därav passagertransporter	1.081	57	616	
6021	Buss	4.495	(26)	(1.181)	
	därav passagertransporter	4.218	28	1.181	
6022	Taxi	2.002	10	200	
6303	Bilpark., -uthyrning mm				
61	Sjöfart	5.066	(47)	2.415	
611	-utrikes sjöfart	4.847	(49)	2.415	
	därav passagertransport	2.415	100	2.415	2.415
612	-inrikes sjöfart	219	(19)	(64)	
	därav passagertransport	64	100	64	
62	Luftfart	4.717	(77)	3.512	
	-utrikes	3.924	(93)	3.512	
	därav passagertransport	3.512	100	3.512	3.512
	-inrikes	793	(76)	(621)	
	därav passagertransport	776	80	621	
63	Transportförmödling				
6304	-resebyråer	942	100	942	
92	Kultur och rekreation	15.622	3	469	
	-näringslivet				
	stat och kommun				
	TOTALT	60.333	(32)	20.947	5.927

Tabell 8b. Bruttoproduktion i turistnäringar, Island 1986. Milj ISK. Löpande priser.
 Production within tourism intensive industries, Iceland 1986. Milj ISK. Current prices.

Turistnäringar	Inhemsk bruttoprodukt Domestic gross production	därav turistberoende produktion thereof tourism attributed production	%		Absoluta tal Absolute figures	
					Internationell passagerartransport	Internat. passager transport
TOTAL						
ISIC Bransch						
55 Hotell o Restaurang	7.609	(63)	(4.794)			
552 Restaurang	5.630	50	2.815			
551 Hotell	1.979	100	1.979			
60 Landtransporter	2.114	35	733			
601 Järnväg						
därav passagerartransporter						
6021 Buss	817	50	409			
därav passagerartransporter						
6022 Taxi						
6303 Bilpark., -uthyrning mm						
61 Sjöfart	7.139	1	85			
611 -utrikes sjöfart						
därav passagerartransport						
612 -inrikes sjöfart	94	90	85			
därav passagerartransport						
62 Luftfart	7.495	(83)	(6.203)			
-utrikes	6.004	95	5.704			
därav passagerartransport						
-inrikes	525	95	499			
därav passagerartransport						
63 Transportförmedling	1.297	25	324			
6304 -resebyråer						
92 Kultur och rekreation	2.691	5	135			
-näringlivet						
-stat och kommun						
TOTALT	27.048	(44)	11.950			

Tabell 8c. Bruttoproduktion i turistnäringer, Norge 1989. Milj NOK. Löpande priser.
Production within tourism intensive industries, Norway 1989. Milj NOK. Current prices.

Turistnäringar	Inhemsk bruttoprodukt Domestic gross production	därav turismberoende produktion thereof tourism attributed production	%		Absoluta tal Absolute figures	
TOTAL						
ISIC Bransch						
55 Hotell o Restaurang	18.717	(10.742)	(57)			
552 Restaurang	13.292	5.317	40			
551 Hotell	5.425	5.425	100			
60 Landtransporter	(10.132)	(2.087)	(21)			
601 Järnväg	3.031	(781)	(26)			
därav passagerartransporter	1.301	781	60			
6021 Buss och spårvagn	5.735	(1.033)	(18)			
därav passagerartransporter	3.724	1.033	28			
6022 Taxi	1.366	273	20			
6303 Bilpark, -uthyrning mm						
61 Sjöfart						
611 -utrikes sjöfart						
därav passagerartransport	1.153	1.153	100			
612 -inrikes sjöfart	3.633	805	22			
därav passagerartransport	1.610	805	50			
62 Luftfart	11.684					
-utrikes						
därav passagerartransport	2.480	2.480	100			
-inrikes						
därav passagerartransport	6.174	4.939	80			
63 Transportförmedling	6.452					
6304 -resebyråer	1.473	1.473	100			
92 Kultur och rekreation						
-näringslivet	7.074	772	11			
stat och kommun	2.619	3				
TOTAL	61.464	24.454	(40)			3.633

Tabell 8d. Produktionsvärde i turistnäringar, Sverige 1990. Milj SEK. Löpande priser.
Production within tourism intensive industries, Sweden 1990. Milj SEK. Current prices.

Turistnäringar ISIC Bransch	Produktionsvärde Gross output TOTAL	%	därav turistberoende produktion thereof tourism attributed production	
			Värden Values	Internationell passagerartransport Internat. passenger transport
55 Hotell o Restaurang	32.172	(50)	16.078	
552 Restaurang	20.126	35	7.044	
551 Hotell	12.046	75	9.034	
60 Landtransporter	65.103	(08)	5.322	
601 Järnväg	9.325	(18)	(1.666)	
därav passagerartransporter	2.777	60	1.666	
6021 Buss och spårvagn	8.278	(14)	1.131	
därav passagerartransporter	7.540	15	1.131	
6022 Taxi	5.908	15	886	
6303 Bilpark., -uthyrning mm	3.278	50	1.639	
61 Sjöfart	25.723	(21)	5.411	
611 -utrikes sjöfart	23.841	(21)	5.020	
därav passagerartransport	5.906	85	5.020	5.020
612 -inrikes sjöfart	1.882	(21)	(391)	
därav passagerartransport	460	85	391	
62 Luftfart	18.468	(56)	10.405	
-utrikes				
därav passagerartransport	13.513	77	10.405	7.263
-inrikes				
därav passagerartransport	14.612	50	7.306	
63 Transportförmedling				
-resebyråer				
92 Kultur och rekreation	19.003	(10)	1.900	
-näringslivet	16.229	10	1.623	
stat och kommun	2.774	10	277	
TOTALT	175.081	(27)	46.422	12.283

Tabell 9a. Fördelingsvärde (bruttoprodukt) i turistnäringar, Norge 1989 Milj NOK. Löpande priser.
Derivation of value added in tourism industries, Norway 1989. Milj NOK. Current prices.

Turistnäringar ISIC Bransch	Fördelingsvärde (bruttoprodukt) Gross value added	därav turistberoende thereof tourism attributed	%		Absoluta tal Absolute figures
55 Hotell o Restaurang	9.109		57		5.229
60 Landtransporter	4.419		20		878
601 Järnväg	856		26		220
6021 Buss	2.726		18		491
6022 Taxi	837		20		167
6303 Bilpark-, -uthyring mm					
61 Sjöfart					
611 -utrikes sjöfart	431		100		431
därav passagerartransport	1.688		22		373
612 -inrikes sjöfart					
62 Luftfart					
-utrikes	1.113		85		944
därav passagerartransport	3.335		62		2.061
-inrikes					
63 Transportförmedling mm	3.395		23		774
92 Kultur och rekreation					
-näringslivet	5.010		11		546
stat och kommun	1.572		0		2
TOTALT	30.072		37		11.238
Memorandum					
Bruttonationalprodukt	622.991		2,0		11.238

Tabell 9b. Förädlingsvärde (bruttoprodukt) i turistnäringar, Sverige 1990. Milj SEK. Löpande priser.
 Derivation of value added in tourism industries, Sweden 1990. Milj SEK. Current prices.

Turistnäringar	Förädlingsvärde (bruttoprodukt) Gross value added	%		Absoluta tal Absolute figures
		därav turistberoende thereof tourism attributed		
ISIC Bransch				
55 Hotell o Restaurang	17.506	50		8.753
60 Landtransporter	33.414	8		2.673
601 Järnväg	4.897	18		881
6021 Buss och spårvagn	5.623	14		787
6022 Taxi	4.295	15		644
6303 Bilpark., -uthyrning mm	1.094	50		547
61 Sjöfart	7.275	21		1.528
611 -utrikes sjöfart				
därav passagerartransport				
612 -inrikes sjöfart				
62 Luftfart	7.561	56		4.234
-utrikes				
därav passagerartransport				
-inrikes				
63 Transportförmedling mm	6.375	50		3.188
92 Kultur och rekreation	9.180	10		918
-näringlivet				
stat och kommun				
TOTAL	81.311	26		21.294
Memorandum				
Bruttonationalprodukt	1.175.337	1,8		21.294

Tabell 10a. Sysselsättning i turistnäringar, Norge 1989.
 Employment in tourism industries, Norway 1989.

ISIC Bransch	Sysselsatta Employed	därav turistberoende thereof tourism attributed		Absoluta tal Absolute figures
		%		
55 Hotell o Restaurang	44.260	57,4		25.400
60 Landtransporter	30.900	21,0		6.400
601 Järnväg	10.700	25,7		2.800
6021 Buss och spårvagn	14.200	19,2		2.700
6022 Taxi	6.100	20,0		1.200
6303 Bilpark., -uthyrning mm				
61 Sjötransporter	9.900			
611 -utrikes sjöfart				
därav passagerartransport	1.300	100,0		1.300
612 -inrikes sjöfart	8.700	22,1		1.900
därav passagerartransport				
62 Luftfart				
-utrikes	2.600	84,8		2.200
-inrikes	7.900	56,4		4.500
63 Transportförmedling	13.000	22,8		3.000
6304 -resebyråer				
92 Kultur och rekreation				
-näringlivet	13.500	10,9		1.500
stat och kommun	6.900	1,4		100
TOTAL	128.960	36,0		46.300
Memorandum: Alla branscher totalt	1.788.700	2,6		46.300

Tabell 10b. Sysselsättning i turistnäringer, Sverige 1990.
Employment in tourism industries, Sweden 1990.

Turistnäringer ISIC Bransch	Sysselsatta Employed	därav turistberoende thereof tourism attributed	
		%	Absolute tal Absolute figures
55 Hotell o Restaurang	98.879	50	49.440
60 Landtransporter	150.503	18	12.040
601 Järnväg	26.306	14	4.385
6021 Buss och spårvagn	31.318	15	2.905
6022 Taxi	19.367	50	2.173
6303 Bilpark., -uthyrning mm	4.345		
61 Sjötransporter	21.494	21	4.514
611 -utrikes sjöfart			
därav passagerartransport			
612 -inrikes sjöfart			
därav passagerartransport			
62 Luftfart	18.004	56	10.082
-utrikes			
-inrikes			
63 Transportförmedling	28.018	29	8.125
6304 -resebyråer			
92 Kultur och rekreation	71.946	25	17.987
-näringslivet			
stat och kommun			
TOTALT	388.844	26	102.188
Memorandum: Alla branscher totalt	4.473.350	2,3	102.188

Tabell 11. Turistutgifter i Norge, inhemska och utländska. 1989. Milj NOK, löpande priser
Consumption expenditure of Norwegian and foreign tourists in Norway 1989. Million NOK.

Varugrupp	Utländska turister		Norska turister		Totalt
	Hushåll	Övriga (Affäresande kurser	Hushåll	Övriga (Affäresande kurser	
Matvaror, drycker, tobak	1272				1272
Kläder och skor	811		668	100	1580
Transport, samfärdsel	4785		10510	3171	18467
Drift av egna bilar	562		5550	401	6513
Reparation egna bilar	111		344	36	491
Transporttjänster	4113		4616	2734	11463
Inrikes	1291		4181	2358	7830
Utrikes	2822		435	376	3633
Resebyråtjänster					
Post, telefon	83				83
Fritid, underhållning, kultur	369		435	156	959
Hotell, restaurang totalt	3595		4284	2863	10742
Restaurangtjänster	1567		2649	1101	5317
Hotelltjänster	2028		1635	1762	5425
Rese, bagage och sjukförsäkring			166	447	613
Andra varor	1125		3573	369	5066
Totalt (exklusive internationell passagerartransport med fartyg och flyg)	9218		19201	6730	35149
Internationell passagerartransport med fartyg och flyg	2822		435	376	3633
Totalt	12040		19636	7106	38782

